

شهروند | یکی دوروز مانده به بهار، شهر شلوغ می‌شد؛ پارک بزرگ شهر اصدای ترانه‌های کردی، پُر می‌کرد. لباس‌های رنگ‌به‌رنگ زنان و مردان می‌گفت بهار آمده. موسیقی و رنگ و رقص‌های گروهی محلی فریاد می‌زد، عید شده. هر سال، آخرهای زمستان که می‌شد، کرمانشاه، حتی دورافتاده‌ترین روستاهایش هم مثل هر جای دیگر، بوی عید می‌گرفت، بوی خرید سفره هفت‌سین؛ سبزه و ماهی و سنبل و سنمنو و ... چرینگ‌چرینگ صدا می‌داد لباس‌ها و شال‌های زنان و دختران به تکان پولک‌ها، خانه‌ها بوی نوبی می‌گرفت، بوی تمیزی. فرش‌ها از پشت‌پام آویخته می‌شد، پرده‌ها کنار می‌رفت، شیشه‌ها را برق می‌گرفت.

زنان و مردان هنوز در صف‌ها منتظرند؛ صف دستشویی، صف حمام، صف نانواپی، صف ورودی فلان سسازمان و فلان ارگان و فلان نهاد، تا وسایلی بگیرند، مثل مواد غذایی یا آب و بخاری جدیدی که جایگزین بخاری سوخته قبلی شود، در صف واهی که معلوم نیست داده می‌شود، داده نمی‌شود. دست زنان کبود است، آب سسردی که هر روز روی ظرف‌های کثیف و لباس‌های کثیف می‌ریزند و می‌سایند. دلشان هم کبود است، مثل دست‌ها، مثل صورت‌ها. از رنجی که می‌کشند، از خانه‌هایی که دیگر نیست، از زندگی‌هایی که به یاد رفت و خیلی از آدم‌هایش را برده. هنوز خیلی‌ها رخت عزا به تن دارند، رسمشان است، یک‌سال سیاهپوشند در غم از دست دادن عزیز. نه عید دارند، نه سفره هفت‌سینی، نه ماهی و سبزه و سمنونی. نه عیدی، نه خانه تکانی. خانه‌تکانی هم باشد، مگر چه دارند که بپتکانند، چه ختی، چه فرشی. لباس‌ها همان لباس‌های چند ماه پیش هستند که هر بار شسته می‌شوند و دوباره به تن می‌روند. زندگی همان است که از چهار ماه، روی دیگری نشانشان داد.

چهار ماه پیش که زلزله آمد و اهالی کرمانشاه را آواره کرد، هیچ‌کس تصور نمی‌کرد، آنها همین مردم زلزله‌زده کرمانشاه، قرار است سفره هفت‌سین‌شان را در چادرها یا کانکس‌هایی که حالا خانه‌شان شده، پهن کنند، روی فرشی که کهنه است و به زحمت از زیر آوار زلزله بیرون آمده. زلزله‌دهای کرمانشاه، هنوز در حسرتند، در حسرت روزهای رفته. از محمد سهرابی می‌پرسم، حالتان چطور است، حال‌وهوای عید؟ پاسخ می‌دهد: «خوابم، عید کجا بود، ما عید نداریم که.» از اهالی سرپل ذهاب است که حالا دو ماهی می‌شود؛ از چادر به کانکس نقل مکان کرده، باز ن سه و سه فرزندش. خانه‌اش روی زمینی که مسکن مهر از آن بالا افتاده بود، خراب شد، مثل خیلی‌های دیگر، همسایه‌هلوهم محلی‌هایش.

حالا کانکس‌های سفید که در مقابل همیليون تومان وام اسکان موقت به آنها داده شند، خانه جدیدشان است که همان چند نکته وسیله‌ای که چند روز بعد از زلزله، در فضای سبز خیابان، پهن شده بود هم در آن جایش نمی‌شود. سهرابی می‌گوید که کار گرها چند روزی است دست از کار کشیده‌اند، کارگرانی که آنان می‌گذارند و انگار همین دیروز بود دیوارها را خراب می‌کردند تا بلکه بعدا، آن‌جا را دوباره بسازند، چه موقعش را خدا می‌داند: «شهر مدیریتی ندارد.» چهار ماه از زلزله ۷٫۳ ریشتری شامگاه بیست‌و یکم آبان می‌گذرد و ۵ میلیون تومان بود که ویرانی آمد و سرپل ذهاب را تکان داد و روستاهای زیادی را ویران کرد. شهر کرمانشاه لرزش را احساس کرد، اما خرابی‌اش را شهرهایی ۱۵۰ کیلومتر آن

شهروند

«شهروند» از حال‌وهوای زلزله‌زده‌های کرمانشاه و فعالیت سازمان‌های مردم‌نهاد در شب‌های عید گزارش می‌دهد

در انتظار روزهای روشن

◀ **نماینده جمعیت امام علی(ع) در کرمانشاه: ۷۰۰ کیسه کالا‌های ضروری با اولویت خانواده‌های آسیب‌دیده توزیع می‌شود**

◀ **مسئول کمیسیون فعالان غیردولتی : کمیته مردمی نوروز در سرپل ذهاب**

با شعار «با کودکان تا بهار» تشکیل شد

طرف‌تر به چشم دیدند. جاهایی مثل روستاهای کوپیک که با خاک یکسان شدند و مناطقی مثل سرپل ذهاب که خیلی از محله‌هایش، زیر و رو شد و ویرانی را به ثلاث باباجانی و از گله و روانسر و جوارود و...هم‌رساند.

همین چند روز پیش، برای ساکنان قبلی مسکن مهر، پیامکی آمد؛ از بانک مسکن که نسبت به پرداخت قسط هشدار داده بود، اهالی، دست و پایشان را گم کردند، وقت قسط دادن نبود، قسط خانه‌های ویران شده. سهرابی می‌گوید چند ساعت بعدش، بانک مسکن دوباره پیام داد که «معذرت می‌خواهیم، فعلا نیازی به پرداخت نیست.» سهرابی شو که شده بود: «ما هیچ پولی نداریم، یک ریال هم نداریم، خیلی‌ها بعد از زلزله کارشان را از دست دادند، فقط آنها که کارمند بودند سر کارشان برگشتند، یک عده‌ای هم که کار گر بودند، الان مشغول به کارهایی هستند، اما اغلب زلزله‌زده‌ها بیکار نند. از آن طرف هم قرار بود به ما وام داده شود، اما هنوز خبری از وام نیست. من ندیدم به کسی پولی داده شود، ۵ میلیون تومان بود که قرار بود برای اسکان موقت پرداخت شود، اما وقتی کانکس‌ها را دادند، دیگر آن ۵ میلیون تومان تعلق نگرفت.» همه گرفتارند، زلزله‌زده‌ها نه بوی عید را می‌شنوند

نه در انتظارش هستند: «همه در فکر بدبختی‌هایشان هستند، فکر آب گرم، فکر گرمای سال دیگر، فکر خانه‌هایی که معلوم نیست چه موقع تعمیر می‌شوند.» شهر تمیز نیست، شهرداری زیالیه‌ها را خوب جمع نمی‌کند، حمام و دستشویی‌ها درست کار نمی‌کند، یک روز باز است و یک روز بسته. اهالی گلایه زیاد دارند: «بیچه‌ها شیش گرفته‌اند، آب برای شست‌وشو و حمام گرم نیست، خیلی‌ها دیر به‌دیر حمام می‌روند، چاره‌ای هم ندارند، کسی فکرشان نیست.»

اهالی سرپل ذهاب می‌گویند که شهرشان حال‌وهوای عید ندارد، دره‌ها از یک هفته قبل از عید، شادیشان برای رسیدن بهار را شروع می‌کردند، رقص محلی داشتند، ساز و آواز داشتند، لباس‌های رنگی به تن می‌کردند، شهر پر گردشگر می‌شد، شهر رنگ‌روپی پیدا می‌کرد، حالا چه؟ سسوت و کور است، نظری، یکی از اهالی

زلزله‌زده سرپل ذهاب است که آوارگی او را به شهر کرمانشاه کشاند: «شهر خاموش است، پارک بزرگ

شهر که قبلا جایی برای تجمع مردم و شادیشان بود، حالا پر از کانکس است، اگر جای سوزن انداختن باشد، همان جاک کانکس از روی زمین بالا آمده. فاضلاب سدریس‌های بهداشتی وارد رودخانه می‌شود و چند ماه دیگر، فاجعه‌ای محیط‌زیستی رقم می‌خورد. بیماری‌ها هم زیادند، مردم الان گرفتار سالک شده‌اند.»

شهری برای نوروز نشده، ندارد، شهر آذین‌بندی نشده، هیچ چیز بوی عید نمی‌دهد، مردم خموده‌اند، خسته‌اند،

چپن صورت‌شان عمیق‌تر شده، چشم‌هایشان خسته است و دست‌هایشان پوسته‌پوسته‌تر ساست.

خانه نظری هم خراب‌شده، آن قدر که فقط سفکش مانده و در گروه خانه‌های تعمیری نوع یک قرار گرفته،

تاکنون اما خبری از ساخت‌وساز نیست، آنها مستاجر هستند و براساس نظر استانداری کرمانشاه، تعمیر خانه مستاجران با مالکان است. نظری می‌گوید که تعداد مستاجران در سرپل ذهاب بالاست و در برنامه استانداری به این گروه تنها وام ۵ میلیون تومانی بلاعوض تعلق می‌گیرد و خبر خوبی که او و زلزله‌زده‌ها را خوشحال کرده، تعلق گرفتن عیدی ۲۰۰ هزار تومانی به ۳۰ هزار خانواده زلزله‌زده است.

روند ساخت خانه‌ها کند است و به تابستان نمی‌رسد، گرمای سرپل ذهاب خیلی زودتر از جاهای دیگر شروع می‌شود، تابستانش گرم نیست، داغ است و خدا می‌داند در دمسای ۴۵ درجه‌ای خرداد، وضع بهداشتی مردم چه خواهد شد. با این همه اما نظری که یکی از فعالان اجتماعی سرپل ذهاب است، می‌گوید که سازمان‌های مردم‌نهاد، برنامه‌های نوروزی برای اهالی زلزله‌زده در نظر گرفته‌اند.

فرزاد نسیمی‌پور، مسئول کمیسیون فعالان غیردولتی است که از چند و چون کارهایی که قرار است در عید برای اهالی زلزله‌زده سرپل ذهاب انجام شود، خبر دارد و به «شهروند» می‌گوید که برنامه‌های نوروزی امسال، در این شهرستان دو بخش دارد، یکی برنامه‌های همیشگی دولت است که هر ساله انجام می‌شود، مثل استقبال از مسافران نوروزی و ... بخش دوم هم مربوط می‌شود به برنامه‌هایی که بعد از زلزله در نظر گرفته شده: «در آستانه نوروز یک کمیته مردمسی نوروز در سرپل ذهاب تشکیل شد، این کمیته متشکل از اعضای سازمان‌های غیردولتی و نماینده سمن‌ها و خیران است، حتی نماینده هنرمندان و اداره‌ها هم از اعضای این کمیته هستند.» کودکان در اولویت فعالیت این سمن‌ها هستند، شعارشان هم «با کودکان تا بهار» است و قرار بر این شده تا پوشاک و کفش میان کودکان زلزله‌زده توزیع شود که گفته نسیمی‌پور، برخی از این کالاها توزیع شده و برخی هم در حال تهیه‌شدن است: «علاوه بر این اقدامات قرار است یک سلسله فعالیت‌های فرهنگی و هنری هم در این شهرستان بر پا شود، اجرای جشنواره موسیقی سنتی و عشاری و همچنین برگزاری غرفه‌هایی برای نمایش مستندهای زلزله و برنامه‌های شاد برای کودکان با دعوت از هنرمندان ملی، در گروه این فعالیت قرار می‌گیرد.» نسیمی‌پور، یکی از اعضای این کمیته و فعال مدنی است و می‌گوید که کمیسیون فعالان غیردولتی، در فرمانداری سرپل ذهاب شکل گرفته، اما در تلاش است تا از هر گونه وابستگی دولتی دور باشد: «بعد از زلزله ما تلاش کردیم سازمان‌های مردم‌نهادی که پس از این اتفاق برای کمک به زلزله‌زده‌ها وارد کار شدند را جمع کنیم و هر هفته برای تبادل نظر و فعال‌سازی سمن‌ها، جلسه‌هایی بر گزار می‌کردیم.» فرمانداری سرپل ذهاب برای عید برنامه‌هایی دارد، یکی از آنها برایی نوروز گاه در ورودی سرپل ذهاب است؛ زمینی به وسعت هزار متر که غرفه‌های فراوانی دارد و برنامه‌های هنری و فرهنگی در آن اجرا می‌شود.

عید که می‌شود، بهار که می‌آید، سرپل ذهاب، پر از گردشگر می‌شد، دیدنی‌های کرمانشاه فراوان است، آبشار پیران و نقش برجسته انوبانی‌نی، تنها بخشی از این دیدنی‌هاست که هر سال، گردشگران زیادی را به خود می‌بیند، حالا چند روز مانده به عید، نسیمی‌پور

می‌گوید که پیش‌بینی می‌شود بعد از زلزله، خیلی‌ها تمایل داشته باشند برای سفر به این استان و به‌طور مشخص به مناطق زلزله‌زده بیایند، از آن طرف هم برخی معتقدند به دلیل زلزله، شمار گردشگران به این مناطق کم‌شود، با این همه مسئولان کرمانشاه بر این نظرند که نوروز امسال، گردشگران بیشتری وارد استان شوند.

جمعیت امام علی(ع) قرار است عید امسال در کنار زلزله‌زده‌های کرمانشاه باشد، برایشان اتوبوس شادی بیاورد، بسته‌های نوروزی میانشان توزیع کند و کلاس‌های آموزشی برگزار کند. جعفر دانش‌پرور، نماینده جمعیت امام علی(ع) در کرمانشاه است و از فعالیت‌های اعضای این جمعیت در مناطق زلزله‌زده کرمانشاه به «شهروند» می‌گوید: «برای شب عید خانواده‌های سرپل ذهاب تا ثلاث باباجانی، ۷۰۰ کیسه در نظر گرفته شده که با اولویت خانواده‌های آسیب‌دیده و کم‌برخوردار توزیع می‌شود، همچنین قرار است کارناوال شادی راهاندازی شود که برای زلزله‌زده‌ها برنامه‌های شادی اجرا کنند.» داخل کیسه‌ها، رب گوجه‌فرنگی، ماکارونی، آجیل، تنقلات شش عید و مواد غذایی دیگر است که بین ۷۰۰ خانواده نیازمند سرپل ذهاب تا ثلاث باباجانی توزیع می‌شود. به گفته دانش‌پرور، این مناطق شرایط بحرانی‌تری نسبت به مکان‌های زلزله‌زده دیگر کرمانشاه دارند. به همین دلیل در اولویت کمک‌ها قرار گرفتند. گروه هدف کارناوال‌های شادی، کودکان هستند، اتوبوس‌هایی که از سرپل ذهاب شروع به حرکت می‌کنند و به ثلاث می‌رسند و در تمام مسیر برای کودکان، موسیقی پخش می‌کنند و برنامه‌های شاد اجرا می‌کنند. توزیع هدیه هم در برنامه‌های این کارناوال قرار می‌گیرد.

پیش از این کلاس‌های آموزشی و هنری برای اهالی زلزله‌زده در نظر گرفته شده بود و از روز جمعه، کانکس خطایی هم به آن اضافه شد: «ما پایگاه‌هایی متشکل از چند کانکس در کنار هم داریم که شش عید، این کانکس‌ها فعال خواهند شد. از آن طرف هم قرار است ساخت مجتمع چند منظور در سرپل ذهاب آغاز شود تا مجموعه‌ای با هدف توانمندسازی مادران در راستای اشتغال و آموزش کودکان شکل بگیرد.»

اما این تمام اقداماتی نیست که جمعیت امام علی(ع) برای زلزله‌زده‌های کرمانشاه دارد. راهاندازی پایگاه فروش محصولات صنایع دستی خانواده‌های زلزله‌زده هم از دیگر برنامه‌هاست. پایگاهی که محصولات دست‌ساز اهالی را به نمایش می‌گذارد تا فروخته شوند. این پایگاه درست کنار سفره هفت‌سینی برپا می‌شود که ورودی شهر سرپل ذهاب قرار است پهن شود.

دانش پرور، سال‌هاست در این منطقه فعال است و حالا با گذشت چهار ماه از زلزله می‌گوید که معطل اساسی زلزله‌زده‌ها، از زمانی آغاز می‌شود که فصل گرما از راه برسد: «وضع بهداشتی منطقه اورژانسی است، خیلی از خانه‌ها تعمیری هستند و با یک تعمیر جزئی می‌توانند قابل سکونت باشند، این گروه از خانه‌ها، ۵۰ درصد خانه‌های شهر را تشکیل می‌دهند و اگر مردم تا قبل از شروع فصل گرما به خانه‌هایشان برنگردند، اوضاع شهر ناآسامان خواهد شد.» گزارش موارد زیادی از سالک و شیش از جمله این معضلات بهداشتی است که با شروع گرما به مواردش افزوده می‌شود: «خانه‌ها را نباید که اگر بیاید، مردم خیلی اوضاع بدی پیدا می‌کنند.»

در آستانه سال جدید، کمپین‌های زیادی برای امنیت سفرهای نوروزی و حفظ محیط زیست ایجاد شده است

نوروزی امن، سالی نو، بدون زباله

«نه به تصادفات جاده‌ای»، «بی‌زباله»، «از خودمان شروع کنیم» و «با اخلاق رانندگی کنیم» از کمپین‌هایی‌اند که برای نوروز ۹۷ راهاندازی شده‌اند

هشت درصد از تولید ناخالص ملی است. نکته دیگر عامل تصادفات جاده‌ای است که براساس اعلام پلیس علت ۶۰ درصد از این تصادفات عامل انسانی است؛ یعنی اگر ما بتوانیم تغییری در رفتار رانندگان ایجاد کنیم، یقینا شاهد کاهش تصادفات جاده‌ای خواهیم بود. اگر چه کیفیت پایین برخی خودروهای موجود در ایران و همچنین ضعف راهداری بر کسی پوشیده نیست اما در این شرایط می‌توان دست کم مجلس، ۳۵ تا ۵۰ هزار میلیارد تومان بار اقتصادی و اجتماعی تصادفات جاده‌ای است که حدود هفت تا

است؛ ۱۸ سال است که این فعالیت صورت می‌گیرد و از ابتدا محور اصلی آن آگاهی‌بخشی به مردم بوده است و در چند سال گذشته ایمنی در راستای کاهش تصادفات محور اساسی این طرح شده است. نکته بارز دیگری از فعالیت‌های این کمپین، اعداد و اطلاعاتی است که آگاهی دقیقی به مردم می‌دهد. آن‌طور که مدیران هلال در مراسم افتتاح این کمپین اعلام کردند و براساس اعلام مرکز پژوهش‌های مجلس، ۳۵ تا ۵۰ هزار میلیارد تومان بار اقتصادی و اجتماعی تصادفات جاده‌ای است که حدود هفت تا

شهروند | چند سالی است که در آستانه عید باستانی فارسی‌زبان، کمپین‌ها و پوش‌های متفاوتی در ایران ایجاد می‌شود و معمولا هم با استقبال فراوان در فضای مجازی و تا اندازه‌ای زندگی واقعی روبرو می‌شوند؛ امسال هم از چندین هفته قبل از پایان سال ۹۶، این پوش‌ها به راه افتادند و در زمینه حفظ محیط‌زیست و سفرهای امن نوروزی هشدار دادند و تبلیغ کردند؛ البته بعضی از این چالش‌ها هیچ‌گاه با همراهی کارشناسان روبرو نشد و حتی انتقاداتی را به هم همراه داشت؛ «نه به سبزه عید» و «نه به ماهی قرمز» مثالی از این دست پوش‌ها است.

«نه به تصادفات جاده‌ای»

به همت داوطلبان هلال

روزانه ۴۳ ایرانی در جاده‌ها و بر اثر تصادف جان خود را از دست می‌دهند و ۱۶ برابر این عدد هم مصدوم به ج می‌ماند؛ این آمار وحشتناک که تلفات و خسارات آن دست‌کمی از یک جنگ سنگین ندارد، هلال احمر و جوانان ایرانی داوطلب را مشتاق کرد تا بار دیگر کمپین «نه به تصادفات جاده‌ای» را از سر گیرند تا در کنار تجربیات سال‌های گذشته، نهایت تلاش خود را برای کاهش تصادفات جاده‌ای به کار گیرند. امسال این کمپین حمایت و عضویت بسیاری از چهره‌های شناخته‌شده از هنرمندان را در کنار خود دارد. «مهران مدیری» سفیر این کمپین است و بسیاری از بازیگران مطرح سینما هم تاکنون به آن پیوسته‌اند و از همه مهمتر، تا حد زیادی هم با استقبال مردم روبرو شده و در فضای مجازی هم مدام تبلیغ می‌شود. امسال و در مراسم افتتاحیه این کمپین، در کنار حضور مدیران سازمان هلال احمر، نمایندگان از وزارت بهداشت، پلیس راهور و همچنین تعدادی از ورزشکاران و هنرمندان از جمله شهره ارمانستانی، محمد بحرانی، شراره خام، محمد لقمانیان، علیرضا افتخاری، سهروش محبت، حسین زرگر و پیمان نصیری حضور داشتند اما این نخستین سالی نیست که این کمپین فعالیت می‌کند هر چند که امسال فعالیت آن بسیار چشمگیرتر از سال‌های گذشته بوده

عید نوروزی (صحنهٔ شهریور)

بیا بید پشت فرمان هوای همدیگر را داشته باشیم
هنگام رانندگی هوای همدیگر را داشته باشیم و اخلاق عمومی را رعایت کنیم، اشتباهات دیگران را ببخشیم و اگر جایی کسی نیاز به کمک داشت از او دریغ نکنیم؛ بعد است کسی با این جملات اخلاقی ساده مشکل داشته باشد اما هنگام رانندگی، رعایت نکردن همین بدیهیات، چه آسیب‌های جسمی و روحی که ایجاد نمی‌کند. به طور ساده کمپین «با اخلاق رانندگی کنیم» که انجمن مسدکاری اجتماعی ایران در راهاندازی آن نقش